Memo

Aan	Alle colleges van B&W in RNOB
Van	Dagelijks bestuur RNOB
Datum	16 juli 2021
Onderwerp	Regionaal Handelingsperspectief Huisvesting, Integratie en Participatie van internationale werknemers, verder aangeduid als het 'Regionaal Handelingsperspectief'.
Voorstel	Aan het college wordt gevraagd: 1. Kennis te nemen van de 47 uitgangspunten van het Regionaal Handelingsperspectief, gerangschikt onder vier (4) thema's: Registratie; Wonen en Leefomgeving; Economie en Arbeidsmarkt; en Welzijn en Samenleving. 2. Dit Regionaal Handelingsperspectief als advies te gebruiken als basis voor het lokaal beleid. 3. Uw gemeenteraad kennis te laten nemen van het Regionaal Handelingsperspectief. Hiervoor is een concept raadsinformatiebrief bijgevoegd.
Status	Openbaar

Aan het college wordt gevraagd:

1. **Kennis te nemen van de 47 uitgangspunten van het Regionaal Handelingsperspectief, gerangschikt onder vier (4) thema's: Registratie; Wonen en Leefomgeving; Economie en Arbeidsmarkt; en Welzijn en Samenleving.**

2. **Dit regionale advies als basis te gebruiken als basis voor het lokaal beleid.**

3. **Uw gemeenteraad kennis te laten nemen van het Regionaal Handelingsperspectief. Hiervoor is een concept raadsinformatiebrief bijgevoegd.**

Uw eventuele aanvullingen / wijzigingen dan wel opmerkingen m.b.t. het Regionaal Handelingsperspectief en de onderliggende documenten per e-mail door te geven aan de regionaal projectleider Arbeidsmigratie: gerard.olthof@rnob.nl bij voorkeur vóór 1 september 2021.

Aanleiding

In de regio Noordoost-Brabant werken tenminste 20.000 internationale werknemers[1], veelal in de regionale topsectoren. Zij houden onze economie draaiend. Nu, maar ook in de toekomst, hebben we deze werknemers hard nodig. Niet alleen in de primaire sectoren zoals agrifood/landbouw, ook knelt het in de secundaire (voedingsindustrie) en de tertiaire sectoren (logistiek, dienstverlening en zorg). Niet alleen nu, maar ook op de langere termijn. We willen de internationale werknemers en hun inzet en talenten daarom binden aan onze regio. Daarvoor willen wij als Noordoost-Brabantse overheden optimale randvoorwaarden creëren, bijvoorbeeld voor voldoende en kwalitatieve goede huisvesting, scholing, gezondheid en integratie in en deelname aan onze samenleving. De actielijn uit de Regio Deal waar de regionale aanpak op stoelt spreekt die intentie nadrukkelijk uit: '*Van internationale werknemers naar nieuwe Nederlanders*.'

Doel Regionaal Handelingsperspectief

In het kader van deze actielijn heeft de bestuurlijke kopgroep[2], op aangeven van de regionale projectgroep Arbeidsmigratie[3], aantal regionale uitgangspunten opgesteld in wat we genoemd hebben: het '*Regionaal Handelingsperspectief Huisvesting, Integratie en Participatie voor internationale werknemers in de regio Noordoost-Brabant*'. Met dit Regionaal Handelingsperspectief willen wij als RNOB gezamenlijk uitspreken welke

[1] Het PON, 'Arbeidsmigratiecijfers in Brabant' (januari 2020). Exacte cijfers ontbreken door gebrekkige registratie in het BRP.
[2] Jan Goijaarts, gemeente Meierijstad (voorzitter); Kees van Geffen, gemeente Oss, Rein van Moorselaar, gemeente Bernheze en Wouter Bollen, gemeente St. Anthonis.
[3] Ivar Schoppema ('s-Hertogenbosch); Twan Thissen (Oss); Alexander van den Dungen (Bernheze); Miranda Sanders en Anke van Schaaijk, (MijnGemeenteDichtbij); Jeroen Kemna (CMG- gemeenten); Eva van der Linden, Monique Ondersteijn, Tina Gruben (Meierijstad); Joris van den Bergh, Eef Berends en Sophie Loonen (Provincie); Saskia Wijkhuijs, programmaregisseur Wonen regio Noordoost-Brabant; Gerard Olthof, regionaal projectleider.

verantwoordelijkheid wij nemen ten aanzien van arbeidsmigratie in onze regio, welke randvoorwaarden wij stellen en op welke wijze wij gezamenlijk optrekken met onze partners.

Het Regionaal Handelingsperspectief is bedoeld als een handreiking naar alle gemeenten om regiobreed een, waar mogelijk, geharmoniseerd beleid op te stellen. Een beleid dat recht doet aan de autonome besluitvormingsprocessen van de gemeentebesturen in Noordoost-Brabant, dat een integrale aanpak beoogt, dat waterbed-effecten probeert te vermijden én dat toekomstbestendig is.

Deze uitgangspunten willen we u graag voorleggen ter kennisneming. Daarbij adviseert het dagelijks bestuur van RNOB dat u deze uitgangspunten gaat inzetten voor het formuleren van úw lokale beleid inzake de huisvesting, integratie en participatie van internationale werknemers.

Op de Bestuurlijke Regiodag van 24 juni j.l. zijn de uitgangspunten plenair toegelicht. Ruimte voor meer technische vragen was gereserveerd in de afzonderlijke poho's. Daar ontstond het gesprek over de uitgangspunten, werden suggesties en aanbevelingen opgehaald en is gevraagd om in te stemmen met deze 47 uitgangspunten.

Zowel in het plenaire gedeelte als in de poho's bleek veel begrip te bestaan voor een regionale opstelling richting de internationale werknemers. Burgemeester Henk Hellegers van de gemeente Uden vatte zijn zorg kort en bondig samen. Hij pleitte voor een verdere verdieping van de uitgangspunten, uit te werken in regionale afspraken waar we als regio achter gaan staan. Niet alleen om het waterbedeffect te voorkomen, maar vooral ook om solidair te zijn en het economisch belang van de regio daarmee te borgen.

In de poho's waren gelijkgestemde geluiden te horen. Ook werd er aandacht gevraagd om na te denken over toekomstige ontwikkelingen zoals automatisering en robotisering, het type bedrijven dat we naar onze regio willen halen en het effect daarop op het werk van deze internationale werknemers. De economische afhankelijkheid van deze groep werknemers blijft de komende jaren groot. Veel bedrijven kunnen niet zonder hen. Zowel vanuit economisch oogpunt als uit oogpunt van zorg en veiligheid is het belangrijk dat we als regio de internationale werknemers goed en veilig huisvesten, dat ze gevaccineerd worden, voorkomen wordt dat ze uitgebuit worden, dat ze kunnen integreren en participeren voor hen die dat willen. Op basis van de besprekingen in de portefeuillehoudersoverleggen heeft het dagelijks bestuur ingestemd met het Regionaal Handelingsperspectief als advies aan de colleges om dit als basis te gebruiken voor hun lokale beleid.

Status van het Regionaal Handelingsperspectief

Het Regionaal Handelingsperspectief bevat 47 uitgangspunten die we graag als RNOB zouden willen uitdragen. Vanuit de Regio Deal is het project genoemd: 'Van internationale medewerkers naar nieuwe Nederlanders'. In de uitgangspunten is getracht te verwoorden dat we deze medewerkers, die we economisch zo hard nodig hebben, in de regio welkom willen heten. En niet alleen welkom heten, maar ook ervoor willen zorgen dat ze goed, veilig

en fatsoenlijk gehuisvest worden. En dat de ze kans wordt geboden om te integreren en te participeren in onze samenleving voor hen die dat willen. Het Regionaal Handelingsperspectief moet in die geest gelezen worden. Het is geen dwingend document maar veeleer een vaststelling van wat wij als regio vinden hoe we deze internationale werknemers willen ontvangen en huisvesten in onze regio. Ook zij hebben immers recht op goede woon-, werk- en leefomstandigheden. Zodra wij ze dat daadwerkelijk ook bieden betekent dat tevens dat ze eerder voor onze regio zullen kiezen, juist vanwege die in de praktijk gerealiseerde uitgangspunten.

Op de Bestuurlijke Regiodag is aan (86 aanwezige) bestuurders instemming gevraagd voor het Regionaal Handelingsperspectief want we willen dit als regio uitstralen. Ú kunt het beschouwen als een *advies* op grond waarvan u en uw raad uw eigen afwegingen kunt maken. Het Regionaal Handelingsperspectief en de onderliggende documenten bevatten een instrumentarium waarmee gemeenten in onze regio hun voordeel kunnen doen bij het opstellen van hún beleid inzake internationale werknemers. Gemeenten zijn en blijven daarin volstrekt autonoom.

Als regio hopen we wel dat we op deze manier gezamenlijk deze werknemers aan ons kunnen binden, voor korte of langere tijd. Niet alleen vanuit economische noodzaak, maar ook uit medemenselijkheid en vanuit de gedachte dat deze werknemers dezelfde rechten én plichten hebben als de autochtone werknemers. Niets meer, maar ook niets minder.

Meerdere doelen

Met het Regionaal Handelingsperspectief en de onderliggende documenten beogen we ook de ongebreidelde verkamering van woningen tegen te gaan. We bieden gemeenten instrumenten aan om ongewenste omzetting van woningen een halt toe te roepen. De woningmarkt staat al geweldig onder druk. Het voordeel van deze aanpak is dat deze woningen weer vrij kunnen komen voor de eigen woningmarkt. Omdat woningen voor internationale werknemers vaak opgekocht worden in de kwetsbare wijken, want relatief goedkoop, krijgen starters, spoedzoekers en anderen wellicht weer een reële kans om een woning te kopen wat anders wellicht onbereikbaar was. Wel moeten dan regionaal alternatieven gerealiseerd worden, samen met werkgevers, investeerders, huisvesters en uitzenders. Want ook internationale werknemers verdienen een goed, veilig en humaan onderkomen.

Advies: basis voor lokaal beleid

Aan u wordt gevraagd om kennis te nemen van de regionale uitgangspunten, deze mee te nemen in uw afwegingen voor het opstellen van lokaal beleid zodat we op basis daarvan gezamenlijk verder bouwen aan een sterke, economische regio waar het goed wonen, werken en leven is, voor iedereen!

We moeten nu aan de slag gaan met het opstellen van regionaal gedragen afspraken en een uitvoeringsprogramma. Ook in het licht van de oproep aan de regio van de heer Hellegers. Hiermee pakken we onze verantwoordelijkheid om de woon- en werk- en leefomstandigheden van de internationale werknemer te verbeteren. Dit geldt voor iedere

partij die met hen te maken heeft. Dit gaan we in afstemming met elkaar doen om zo efficiënt mogelijk te werken. Hiermee voorkomen we een negatief waterbedeffect binnen onze regio. Met de uitgangspunten van het Regionaal Handelingsperspectief als vertrekpunt geven we een duidelijk signaal af dat we één zijn als regio.

Vervolg

Naar aanleiding van de gehouden Bestuurlijke Regiodag, de reacties van de colleges van B&W en van de gemeenteraden op het Regionaal Handelingsperspectief en de onderliggende documenten wordt een Uitvoeringsprogramma opgesteld met regionale afspraken. Het streven is om op voor het eind van 2021 een regionaal opgesteld én gedragen Uitvoeringsprogramma mét regionale afspraken gerealiseerd te hebben.

Communicatie

Mochten er regionaal nog vragen zijn bij uw gemeenteraad dan horen we dat graag en organiseert de regio één of meerdere (digitale) sessies waar uw raadsleden hun vragen kunnen stellen.

Hoogachtend, mede namens het dagelijks bestuur van RNOB,

Bestuurlijke Kopgroep Arbeidsmigratie,

Jan Goijaarts
Voorzitter

Bijlagen:

1. Regionaal Handelingsperspectief (kerndocument).
2. Positiedocument (als onderlegger bij het Handelingskader met o.a. een helder begrippenkader en met onderwerpen zoals ambitie, sociaal beleid, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, wettelijke bepalingen, integrale aanpak, lokaal maatwerk, relevante achtergrondinformatie et cetera).
3. Bijlagen bij het Regionaal Handelingsperspectief.